

Sygn. akt VIII C 1309/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 grudnia 2020 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi-Widzewa w Łodzi VIII Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący Sędzia Tomasz Kalsztein

Protokolant Izabella Bors

po rozpoznaniu w dniu 17 listopada 2020 roku w Łodzi

na rozprawie

sprawy z powództwa S. G.

przeciwko Towarzystwu (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w W.

o zapłatę

1. zasądza od pozwanego Towarzystwa (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. na rzecz powoda S. G. kwotę 22.156,43 zł (dwadzieścia dwa tysiące sto pięćdziesiąt sześć złotych i czterdzieści trzy grosze) wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 18 października 2017 roku do dnia zapłaty;
2. umarza postępowanie w pozostałym zakresie;
3. zasądza od pozwanego Towarzystwa (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. na rzecz powoda S. G. kwotę 906,60 zł (dziewięćset sześć złotych i sześćdziesiąt groszy) tytułem zwrotu kosztów procesu;
4. nakazuje zwrócić ze Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego dla Łodzi-Widzewa w Łodzi na rzecz pozwanego Towarzystwa (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. kwotę 89,71 zł (osiemdziesiąt dziewięć złotych i siedemdziesiąt jeden groszy) tytułem niewykorzystanej zaliczki na poczet wynagrodzenia biegłego, uiszczonej przez pozwanego w dniu 24 grudnia 2019 roku;
5. nakazuje pobrać od powoda S. G. na rzecz Skarbu Państwa- Sądu Rejonowego dla Łodzi-Widzewa w Łodzi kwotę 463,32 zł (czteryście sześćdziesiąt trzy złote i trzydzieści dwa grosze) tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych.
6. nakazuje pobrać od pozwanego Towarzystwa (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. na rzecz Skarbu Państwa- Sądu Rejonowego dla Łodzi-Widzewa w Łodzi kwotę 394,68 zł (trzysta dziewięćdziesiąt cztery złote i sześćdziesiąt osiem groszy) tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych.

Sygn. akt VIII C 1309/18

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 12 czerwca 2018 r. powód S. G., zastępowany przez pełnomocnika w osobie adwokata, wniósł o zasądzenie od pozwanego Towarzystwa (...) S.A. w W. kwoty 45.780 zł tytułem odszkodowania za szkodę z dnia 16 września 2017 r. z ustawowymi odsetkami od dnia 18 października 2017 r. do dnia zapłaty oraz kosztów procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu pełnomocnik powoda wskazał, iż w dniu 16 września 2017 r. na skutek pożaru uszkodzeniu uległy budynki należące do powoda – stodoła i obora. Powód posiadał ubezpieczenie obowiązkowe budynków wchodzących w skład gospodarstwa rolnego w pozwanym towarzystwie. Wartość obory w stanie nowym przy stopniu zużycia 20% została określona na kwotę 404.260 zł, wartość stodoły w stanie nowym przy stopniu zużycia 30% została określona na kwotę 162.470 zł, zaś suma ubezpieczenia ww. budynków odpowiednio na 323.408 zł i 113.729 zł. W wyniku zgłoszenia szkody pozwany wypłacił powodowi kwotę 1.108,42 zł za uszkodzenie stodoły oraz 77.985,15 zł za uszkodzenie obory. W ocenie pełnomocnika powoda wypłacone odszkodowanie nie odpowiada rzeczywiście poniesionej szkodzi.

(pozew k. 2 – 5v)

W odpowiedzi na pozew z dnia 9 lipca 2018 r. pozwany Towarzystwo (...) S.A. w W. (dalej: (...) S.A. w W.), reprezentowany przez pełnomocnika w osobie radcy prawnego, wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pisma pełnomocnik pozwanego zakwestionował powództwo podnosząc, iż wypłacone w toku postępowania likwidacyjnego odszkodowanie w łącznej kwocie 79.093,30 zł jest w jego ocenie wystarczające do naprawienia szkody, zaś powód nie udowodnił swojego roszczenia, albowiem nie przedstawił żadnej dokumentacji, na której opiera swoje żądanie i kwestionuje wycenę dokonaną przez pozwanego. Pozwany wskazał, iż wysokość odszkodowania ustalił w oparciu o sporządzony zgodnie z wiedzą fachową kosztorys, odzwierciedlający realne koszty związane z odbudową przy uwzględnieniu dotychczasowych wymiarów konstrukcji, materiałów i wyposażenia oraz przy uwzględnieniu faktycznego zużycia budynku od dnia rozpoczęcia odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń do dnia powstania szkody. Wysokość zużycia technicznego została uzgodniona wspólnie i w porozumieniu z powodem w dacie zawierania umowy ubezpieczenia. Pozwane towarzystwo zakwestionowało prywatny kosztorys przedstawiony przez powoda i podniosło, że zawiera on część robót całkowicie niewskazanych ze względu na technologię naprawy poprzez wzmocnienie krokwi, zakwestionowało również przyjętą stawkę roboczogodziny, wskazując iż wynosi ona 16,50 zł nie zaś 18,60 zł, w zakresie deskowania połaci dachowej nie zastosowano podbitki, która została określona w kosztorysie, a także uwzględniono szereg robót, które nie zostały wykonane. Pozwany zakwestionował zasadność dochodzenia przez powoda odszkodowania za prace polegające na zrzucaniu słomy oraz usuwaniu spalonego dachu, albowiem nie są one objęte ubezpieczeniem. Nadto wskazał, iż powód nie udowodnił, że poniósł żądane koszty, które są znacznie zawyżone w kontekście dokonanej przez pozwanego wyceny. Zakwestionował również koszt robocizny za inne prace- zarówno zakres dni niezbędnych na ich wykonanie jak i wysokość stawki za roboczogodzinę.

(odpowieź na pozew k. 112-113v)

Na rozprawie w dniu 8 stycznia 2019 roku oraz na rozprawie w dniu 7 marca 2019 r. pełnomocnik pozwanego nie stawiał się, prawidłowo powiadomiony o terminie rozprawy. Pełnomocnik powoda podtrzymał stanowisko w sprawie.

(protokół rozprawy z dnia 8 stycznia 2019 roku k. 133-137, protokół rozprawy z dnia 7 marca 2019 r. k.140-142)

Na rozprawie w dniu 17 listopada 2020 roku pełnomocnik powoda wniósł o zasądzenie na rzecz powoda od pozwanego kwoty 30.256,434 zł brutto, ewentualnie kwoty 22.156,43 zł netto, zaś w pozostałym zakresie cofnął powództwo wraz ze zrzeczeniem się roszczenia.

Pełnomocnik pozwanego nie stawiał się, prawidłowo zawiadomiony o terminie rozprawy.

(protokół rozprawy z dnia 17 listopada 2020 r. k. 288-289)

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

S. G. jest właścicielem gospodarstwa rolnego położonego w W. przy ul. (...).

(bezsporne)

W dniu 28 grudnia 2016 r. S. G. zawarł z (...) S.A. w W. umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej rolników z tytułu posiadania gospodarstwa rolnego oraz budynków wchodzących w skład gospodarstwa rolnego od ognia i innych zdarzeń losowych, na okres ubezpieczenia od 1 stycznia 2017 r. do 31 grudnia 2017 r.

Z tytułu ubezpieczenia budynków wchodzących w skład gospodarstwa rolnego od ognia i innych zdarzeń losowych określono sumy ubezpieczenia na następujące kwoty:

- 323.408 zł za oborę przy stanie zużycia 20%,
- 113.729 zł za stodołę przy stanie zużycia 30%.

S. G. opłacił należną składkę.

(polisa k. 7-8, bezsporne)

W dniu 16 września 2017 r. na terenie przedmiotowej nieruchomości wybuchł pożar, na skutek którego uszkodzeniu uległy budynki w postaci obory oraz stodoły- uszkodzeniu uległ dach na oborze, mury szczytowe, wentylacja i elektryka, fragment stodoły. Budynki były objęte ochroną ubezpieczeniową w ramach polisy nr (...).

(zeznania świadka M. G. 00:26:13-00:32-23 w elektronicznym protokole rozprawy z dnia 8 stycznia 2019 roku k. 133-137, bezsporne)

Powód S. G. zgłosił szkodę w oborze i stodole ubezpieczycielowi.

Decyzją z dnia 30 października 2017 r. pozwane towarzystwo przyznało powodowi z tytułu uszkodzenia obory odszkodowanie w kwocie 77.985,15 zł.

Decyzją z dnia 31 października 2017 r. pozwane towarzystwo przyznało powodowi z tytułu uszkodzenia stodoły odszkodowanie w kwocie 1.108,42 zł.

Powód nie zgadzając się z decyzją pozwanego zlecił sporządzenie prywatnej ekspertyzy, zgodnie z którą wartość kosztów naprawy uszkodzonych budynków wyniósł łącznie 124.658,73 zł.

(decyzja z dn. 30.10.2017 r. k. 11, decyzja z dnia 31.10.17r. k.10, kosztorys k. 31-57)

Po pożarze powód przystąpił do prac zmierzających do przywrócenia uszkodzonych budynków do stanu poprzedniego. Z pomocą rodziny i sąsiadów częściowo odbudował oborę i stodołę przeznaczając na ten cel własne środki finansowe. Zanim otrzymał odszkodowanie od pozwanego dokonał zakupu niezbędnych materiałów i wykonał część prac na nieruchomości. Powodowi zależało na tym by zdążyć przed okresem zimowym, bowiem należało zabezpieczyć zwierzęta na znajdujące się w oborze przed trudnymi warunkami atmosferycznymi, a same budynki przed dalszym niszczeniem.

Prace trwały od września 2017 roku do połowy grudnia 2017 roku. Najpierw wykonywane były prace przy sprzątnięciu pogorzelniska by przygotować oborę pod budowę dachu, następnie po kolei etapami wykonywane były pozostałe prace. Zrobiono wieńce, szalunki poprawione zostały szczyty, murowanie, więźba dachowa, obicie łąt, położenie blachy, następnie elektryka. Szalowanie i zalewanie wieńców wymagało odczekania by się mogły zawiązać.

Powodowi przy powyższych pracach pomagali K. K., A. G., M. G., M. M. i R. K., którzy otrzymali za wykonane prace wynagrodzenie. Stawka wynosiła 25 zł za godzinę pracy, zaś stawka za pracę przy kładzeniu dachu wynosiła 25 zł za

1 metr kwadratowy (dach miał około 900 metrów kwadratowych). Pracownicy pracowali około 8-10 godzin dziennie, etapowe wykonywanie prac było związane z ich charakterem.

Prace były finansowane z środków powoda. Do odbudowy dachu powód częściowo użył własnego drewna, zaś potrzebą resztę kupił. Powód zakupił również piach na odbudowę za cenę 2.000 zł. (...) użyte w odbudowie dachu nie odbiegały od norm jakości. Przed wydaniem decyzji o przyznaniu odszkodowania powód na naprawienie szkody wydał 36.014,65 zł netto. W trakcie wykonywania prac nie był obecny przedstawiciel pozwanej towarzystwa.

Obora nadal wymaga prac należy założyć wentylację, zamontować piorunochron dokończyć orynnowanie, malowanie ścian.

(zeznania świadka K. K. 00:08:10-00:14:22, zeznania świadka A. G. 00:15:13, zeznania świadka M. G. 00:26:13-00:32:23 zeznania świadka M. M. 00:36:22-00:40:26 w elektronicznym protokole rozprawy z dnia 8 stycznia 2019 roku k.133-137, zeznania powoda 00:14:38 w elektronicznym protokole rozprawy z dnia 17 listopada 2020 r. k. 288-289 w zw. z 00:42:58-00:52:31 w elektronicznym protokole rozprawy z dnia 8 stycznia 2019 roku k.133-137, zeznania świadka R. K. 00:02:56-00:06:36 w elektronicznym protokole rozprawy z dnia 7 marca 2019 roku k. 140-142, faktury k. 58-83)

Wartość doznanej przez powoda szkody związanej z uszkodzeniem w wyniku pożaru budynków stodoły i obory wynosi 101.250 zł netto, zaś po uwzględnieniu podatku VAT 8% wynosi 109.350 zł brutto. Stawki roboczogodziny kosztorysowej dla regionu (...) (poza miastem Ł.) w poziomie cen netto tj. bez narzutów kosztów pośrednich i zysku oraz w poziomie cen brutto z narzutami kosztów pośrednich i zyskiem w roku 2017 roku (IV kwartał) stawka minimalna wynosiła 12 zł, maksymalna 15,60 zł zaś średnia wynosiła 14 zł. W roku 2018 (IV kwartał) stawka minimalna wynosiła 15,30 zł, maksymalna 18,60 zł, a średnia 16,75 zł.

Przyjęte ceny zawierają całość potrzebnych nakładów, a więc zarówno robociznę netto w poziomie średnich cen, narzuty z tytułu kosztów pośrednich, zysku, koszty sprzętu z narzutami ora koszty potrzebnych materiałów podstawowych i uzupełniających.

Orientacyjna ilość godzin potrzebnych do przywrócenia budynków do stanu poprzedniego będzie się kształtowała w wysokości zbliżonej do 1.000 r/g.

Wartość szkody określonej dla budynków obory i stodoły nie uwzględnia zużycia technicznego- wartość szkody określona jest w wartości odtworzeniowej bez zmniejszania jej o zużycie techniczne- strony zawierając umowę ubezpieczenia zgodnie określiły zużycie techniczne elementów budynku obory na 20%, a budynku stodoły na 30%. Budynki powoda w wyniku powstałej szkody nie zostały zniszczone w całości, tj. w 100% i nie powinno się liczyć ponownego ich zużycia w wartości uwzględniającej zużycie na dzień zawarcia polisy. Zużycie techniczne elementów uszkodzonych tych budynków, należy liczyć wyłącznie od wartości odtworzeniowej, tj. kosztów odbudowy tych zniszczonych elementów, a nie ponownie potrącić zużycie od ich wartości początkowej ustalonej w polisie. Tego typu działanie matematyczne spowodowałoby, iż powód powinien zwrócić pozwanej jeszcze sporą kwotę, gdyż wartość zniszczonych elementów budynku była by niższa od wartości zużycia technicznego tych budynków w kwotach, które obecnie wskazał pełnomocnik.

Wyliczone koszty odszkodowania w wartości odtworzeniowej bez uwzględnienia zużycia technicznego zgodnie z ogólnymi warunkami OWU zostały ustalone według poziomu dla roku 2017 tj. z dnia szkody.

(opinia biegłego sądowego z zakresu budownictwa J. K. k. 154-184, opinia uzupełniająca nr 1 k.221-230, opinia uzupełniająca nr 2 k. 252-253, opinia uzupełniająca nr 3 k.269-270)

Stan faktyczny w sprawie Sąd ustalił w oparciu o powołane wyżej dowody, w szczególności złożone do akt sprawy dokumenty. Uzupełniająco Sąd oparł się na dowodzie z przesłuchania powoda w charakterze strony oraz na dowodzie

z zeznań świadków K. K., A. G., M. G., M. M. i R. K.. Sąd uznał zeznania powoda i świadków za wiarygodne w zakresie ustalonego stanu faktycznego, w szczególności zakresu zniszczeń wywołanych pożarem w zabudowaniach gospodarczych powoda, pomocy udzielonej powodowi po pożarze i w zakresie wypłacenia powodowi odszkodowania. W tym aspekcie zeznanie te są spójne, logiczne i konsekwentne. Nadto w pełni korespondują ze złożonymi do akt sprawy dokumentami. Sąd uznał za w pełni wiarygodne dokumenty złożone do akt sprawy. Żadna ze stron nie kwestionowała złożonych dokumentów, w tym także znajdujących się w aktach dokumentów z likwidacji szkody. W ocenie Sądu ich prawdziwość nie budziła żadnej wątpliwości.

Ustalając rozmiar szkody, a w konsekwencji należnego powodowi odszkodowania, Sąd oparł się na opinii biegłego sądowego J. K.. Opinia ta była wielokrotnie kwestionowana przez pełnomocnika pozwanego w zakresie szacowania kosztów przywrócenia uszkodzonych budynków do stanu istniejącego przed szkodą z dnia 16 września 2017 r. W ocenie Sądu jednakże przedmiotowe zarzuty były bezzasadne. W licznych sporządzonych opiniach uzupełniających biegły dokonał szczegółowych wyliczeń, podtrzymując swe stanowisko wyrażone w opinii podstawowej. Sporządzona opinia dostarczyła Sądowi wiedzy specjalnej potrzebnej dla wydania rozstrzygnięcia niniejszej sprawy. Wnioski płynące z opinii były logiczne, zaś Sąd przyjął je za własne przy jednoczesnym ocenieniu ich w świetle art. 233 k.p.c. i skonfrontowaniu z obowiązującymi przepisami.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Wniesione powództwo zasługiwało na uwzględnienie w części.

W ocenie Sądu stan faktyczny w zakresie rozmiaru zniszczeń wywołanych pożarem i przebiegu dotychczasowego postępowania likwidacyjnego był bezsporny między stronami. Fakt odpowiedzialności odszkodowawczej po stronie pozwanego również nie budził wątpliwości, czego pozwane towarzystwo nie kwestionowało także wśród zarzutów podniesionych w odpowiedzi na pozew. Pozwany przyznał, iż ubezpieczał budynki wchodzące w skład gospodarstwa rolnego powoda i przyznał, iż w toku postępowania likwidacyjnego wypłacił powodowi łączną kwotę 79.093,57 zł. Spór w niniejszej sprawie sprowadzał się do ustalenia wartości oraz zakresu i zasadności prac poczynionych przez powoda związanych z odbudową zniszczonych w wyniku pożaru budynków, stwierdzenia czy wypłacona przez pozwanego kwota odpowiada wartości wskazanych prac oraz ustalenia czy istotnie w niniejszej sprawie należy obniżyć wartość wypłaconego odszkodowania o stopień zużycia budynków w takim zakresie, jak twierdził ubezpieczyciel.

W pierwszej kolejności, w ocenie Sądu, trzeba odnieść się do regulacji zawartej w ustawie z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r. poz. 392 z późn. zm., która zawiera zasady ustalania odszkodowania w takich wypadkach.

Zgodnie z art. 67 ust. 1 i 2 pkt 1 powołanej ustawy z tytułu ubezpieczenia budynków rolniczych przysługuje odszkodowanie za szkody powstałe w budynkach na skutek zdarzeń losowych w postaci: ognia, huraganu, powodzi, podtopienia, deszczu nawalnego, gradu, opadów śniegu, uderzenia pioruna, eksplozji, obsunięcia się ziemi, tąpnięcia, lawiny lub upadku statku powietrznego. Za szkody spowodowane przez: ogień - uważa się szkody powstałe w wyniku działań ognia, który przedostał się poza palenisko lub powstał bez paleniska i rozszerzył się o własnej sile. Nie budzi wątpliwości w świetle przywołanego przepisu, iż ochroną ubezpieczeniową były objęte budynki gospodarskie należące do powoda w związku z zawartą przez strony umową ubezpieczenia. Zawarta umowa ubezpieczenia obejmowała swoim zakresem szkody powstałe w wyniku pożaru. Przepis art. 70 ust. 1 powołanej ustawy w sposób jednoznaczny wskazuje zakres umowy ubezpieczenia odnosząc się do obowiązku ustalenia sumy ubezpieczenia oddzielnie dla każdego budynku. Powyższy przepis wskazuje, iż sumę ubezpieczenia, odrębnie dla każdego budynku rolniczego, ustala ubezpieczający z zakładem ubezpieczeń. Suma ubezpieczenia budynku rolniczego może odpowiadać wartości:

1) rzeczywistej tego budynku, przez którą rozumie się wartość w stanie nowym w dniu zawarcia umowy, pomniejszoną o stopień zużycia budynku rolniczego;

2) nowej - w odniesieniu do budynków nowych oraz takich, których stopień zużycia w dniu zawarcia umowy ubezpieczenia nie przekracza 10%.

Zgodnie z art. 70 ust. 3 ustawy suma ubezpieczenia może być ustalona na podstawie:

1) cenników stosowanych przez zakład ubezpieczeń do szacowania wartości budynków;

2) załączonego powykonawczego kosztorysu budowlanego, sporządzonego zgodnie z zasadami kalkulacji i ustalenia wartości robót budowlanych obowiązującymi w budownictwie, przez osobę posiadającą uprawnienia w tym zakresie albo wyceny rzeczoznawcy; w tych przypadkach ustalenie sumy ubezpieczenia następuje na wniosek ubezpieczającego w razie ubezpieczenia budynku według wartości określonej w ust. 2 pkt 2.

Normy zużycia budynków rolniczych określa zakład ubezpieczeń stosownie do przepisów prawa budowlanego (ust. 4 cytowanego art. 70).

W omawianej sprawie strony zawarły umowę ubezpieczenia i ustaliły w polisie oddzielnie dla każdego budynku sumę ubezpieczenia. Suma ubezpieczenia stodoły wynosiła 113.729 zł, obory - 323.408 zł. Powyższe wartości ustalały rzeczywistą wartość obu budynków na chwilę zawarcia umowy ubezpieczenia i do niej odniesiono także sumę ubezpieczenia. Suma ubezpieczenia jest bowiem kwotą określoną w umowie ubezpieczenia, stanowiącą górną granicę odpowiedzialności ubezpieczyciela w umowach ubezpieczenia mienia. Suma ubezpieczenia odnoszona jest do wartości ubezpieczeniowej. W przypadku zaistnienia wypadku ubezpieczeniowego, powodującego konieczność wypłacenia odszkodowania ubezpieczyciel pokrywa szkody tylko do kwoty odpowiadającej sumie ubezpieczenia niezależnie od rzeczywistej wysokości poniesionych strat. Oznacza to, iż w przypadku szkód przekraczających sumę ubezpieczenia ubezpieczyciel odpowiada wyłącznie do wysokości przyjętej sumy ubezpieczenia.

Przepisy powołanej ustawy regulują także sposób ustalania należnego ubezpieczonemu odszkodowania. Zgodnie z art. 68 ust. 1 ustawy wysokość szkody ustala się, z uwzględnieniem art. 69, na podstawie:

1) cenników stosowanych przez zakład ubezpieczeń; ustalenie wysokości szkody na podstawie tych cenników następuje w każdym przypadku niepodejmowania odbudowy, naprawy lub remontu budynku;

2) kosztorysu wystawionego przez podmiot dokonujący odbudowy lub remontu budynku, odzwierciedlającego koszty związane z odbudową lub remontem, określone zgodnie z obowiązującymi w budownictwie zasadami kalkulacji i ustalania cen robót budowlanych - przy uwzględnieniu dotychczasowych wymiarów, konstrukcji, materiałów i wyposażenia; jeżeli suma ubezpieczenia została ustalona według wartości rzeczywistej, uwzględnia się również faktyczne zużycie budynku od dnia rozpoczęcia odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń do dnia powstania szkody.

Przepis art. 69 cytowanej ustawy wskazuje zaś, iż wysokość szkody w budynkach rolniczych:

1) zmniejsza się o wartość pozostałości, które mogą być przeznaczone do dalszego użytku, przeróbki lub odbudowy

2) zwiększa się w granicach sumy ubezpieczenia o udokumentowane koszty uprzątnięcia miejsca szkody w wysokości do 5% wartości szkody.

Powołany przepis art. 68 ustawy nakłada na zakład ubezpieczeń obowiązek corocznego aktualizowania cenników, o których mowa w ust. 1 pkt 1. Przyznaje również zakładowi ubezpieczeń prawo do zweryfikowania zasadność, wielkości i wartości robót ujętych w przedstawionym przez ubezpieczającego kosztorysie, o którym mowa w ust. 1 pkt 2. Kosztorys ten powinien zostać przedłożony przez ubezpieczającego najpóźniej w terminie 12 miesięcy od dnia powstania szkody.

Jak wynika z powołanych przepisów likwidacja szkody następuje w przypadku odbudowy zniszczonych budynków na podstawie kosztorysu wystawionego przez podmiot dokonujący odbudowy lub remontu budynku, odzwierciedlającego koszty związane z odbudową lub remontem, określone zgodnie z obowiązującymi w budownictwie zasadami kalkulacji i ustalania cen robót budowlanych - przy uwzględnieniu dotychczasowych

wymiarów, konstrukcji, materiałów i wyposażenia (art. 68 ust. 1 pkt 2 ustawy). Z powyższego zestawienia wynika, iż to ubezpieczony dokonujący odbudowy jest zobligowany do przedłożenia zakładowi ubezpieczeń stosownego kosztorysu będącego podstawą ustalenia należnego odszkodowania. W omawianej sprawie niezwłocznie po powstaniu szkody powód zawiadomił o niej ubezpieczyciela i przystąpił do prac związanych z odbudową zniszczonych budynków. Pozwany dokonał własnych ustaleń zakresu prac koniecznych do odbudowania budynków i odmiennie określił koszt wskazanych prac, na znacznie niższą kwotę, niż w prywatnym kosztorysie sporządzonym na zlecenie powoda. Sąd zaakceptował wnioski wynikające z opinii biegłego sądowego, który określił wartość doznanej przez powoda szkody związanej z uszkodzeniem w wyniku pożaru budynków stodoły i obory na kwotę 101.250 zł netto, wyliczając koszty w wartości odtworzeniowej bez uwzględnienia zużycia technicznego zgodnie z ogólnymi warunkami OWU według poziomu dla roku 2017 tj. z dnia szkody.

Sąd w pełni zgadza się z wnioskiem biegłego sprowadzającym się do przyjęcia, że jeżeli suma ubezpieczenia, która ogranicza wysokość odszkodowania została ustalona według wartości rzeczywistej ubezpieczonych budynków, to uwzględniono w jej kalkulacji również faktyczne zużycie budynku na dzień rozpoczęcia ochrony ubezpieczeniowej. Przypomnienia wymaga, iż w umowie ubezpieczeniowej zużycie budynków określono w zakresie budynku obory na 20% i stodoły na 30 %.

W orzecznictwie zaistniał problem ustalenia wartości poniesionej szkody w kontekście zakresu uwzględnienia stopnia zużycia zniszczonych budynków. W tej mierze Sąd podziela stanowisko zawarte w uchwale Sądu Najwyższego z dnia 18 listopada 2015 r., w sprawie o sygnaturze III CZP 71/15 (Lex nr 1855145), zgodnie z którym "ustalenie wysokości szkody w razie niepodjęcia odbudowy, naprawy lub remontu budynku wchodzącego w skład gospodarstwa rolnego (art. 68 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych, jedn. Tekst: Dz. U. z 2013 r. poz. 392 z późn. zm.) następuje z uwzględnieniem stopnia zużycia budynku; odszkodowanie wypłaca się w kwocie odpowiadającej wysokości szkody, nie większej jednak od sumy ubezpieczenia ustalonej w umowie". Podzielenie w tej mierze stanowiska pozwanego oznaczałoby konieczność dwukrotnego uwzględnienia stopnia zużycia budynków i tym samym nieuzasadnionego obniżenia odszkodowania. Należy przyjąć, iż skoro powód odbudował zniszczone budynki, doprowadzając je do stanu sprzed pożaru, to poniósł nakłady pełnowartościowe, czyli przy poniesieniu kosztów zakupu nowych materiałów budowlanych i kosztów wykonanych usług. Trudno bowiem wyobrazić sobie, aby dokonywać naprawy, zwłaszcza jeśli idzie o odbudowę, przy użyciu zużytych materiałów i usług. To zaś oznacza, iż nie można zaakceptować stosowania wskaźnika zużycia budynków zarówno do określenia ich wartości początkowej, bo to zostało już uwzględnione w chwili ustalania sumy ubezpieczenia, będącej górną granicą odpowiedzialności ubezpieczyciela, jak i do kwoty stanowiącej wysokość odszkodowania, które powinno odzwierciedlać realne koszty jakie musi ponieść ubezpieczony dla przywrócenia ich stanu sprzed zdarzenia szkodzącego. Stojąc na gruncie takiego podejścia należało przyjąć, że wartość prac wymaganych do przywrócenia budynków do stanu sprzed pożaru z uwzględnieniem zużycia za okres od dnia rozpoczęcia odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń do dnia powstania szkody wynosi w cenach za czwarty kwartał 2017 r. 101.250 zł netto.

Sąd ustalając wysokość odszkodowania wziął pod uwagę wartości netto, to jest bez podatku VAT. Na gruncie art. 363 k.c. dla poszkodowanego niebędącego podatnikiem podatku VAT należy określić odszkodowanie, uwzględniając cenę rzeczy lub usługi wraz z tym podatkiem. W orzecznictwie przyjęto ogólną zasadę, zgodnie z którą jeśli nie ma pewnej informacji o tym, że uprawniony do odszkodowania jest płatnikiem podatku VAT, to oznacza, że ponosząc jego koszt przy zakupie materiałów czy usług niezbędnych do usunięcia skutków szkody, nie jest uprawniony do jego następnego odliczenia. Zatem ponosząc uzasadnione koszty likwidacji zaistniałej szkody ponosi także zawarty w kosztach zakupu materiałów i usług podatek od towarów i usług tzw. VAT. Jednakże w przedmiotowej sprawie powód już w pozwie wskazywał, iż dochodzi różnicy pomiędzy odszkodowaniem wypłaconym przez pozwanego a kwotą netto wyliczoną w kosztorysie naprawy, tym samym powód jednoznacznie zaznaczył, iż jest podatnikiem podatku VAT i przysługuje mu uprawnienie do obniżenia kwoty podatku należnego o kwotę podatku naliczonego. Wobec powyższego w przedmiotowej sprawie należało ustalić wysokość odszkodowania wedle wartości netto, wobec wyraźnego żądania powoda wyrażonego w pozwie.

Mając na uwadze powyższe oraz uwzględniając, że pozwany wypłacił w toku postępowania likwidacyjnego powodowi kwotę 79.093,57 zł, za zasadne należało uznać zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kwotę 22.156,43 zł tytułem odszkodowania będącej różnicą należnego odszkodowania ustalonego wedle wskazanych wyżej zasad a wypłaconymi już z tego tytułu należnościami, (101.250 zł - 79.093,57 zł = 22.156,43 zł).

Podstawę żądania odsetkowego powoda stanowi przepis art. 481 § 1 k.c. w myśl którego, jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Jeżeli stopa odsetek za opóźnienie nie była z góry oznaczona, należą się odsetki ustawowe za opóźnienie. Dlatego też Sąd zasądził kwotę 22.156,43 z ustawowymi odsetkami za opóźnienie zgodnie z żądaniem pozwu, czyli od dnia 18 października 2017 roku do dnia zapłaty.

Z uwagi na to, iż pełnomocnik powoda na rozprawie w dniu 17 listopada 2020 roku wniósł o zasądzenie na rzecz powoda od pozwanego kwoty 30.256,434 zł brutto, ewentualnie kwoty 22.156,43 zł netto, zaś w pozostałym zakresie cofnął powództwo wraz ze zrzeczeniem się roszczenia, Sąd zasądzając kwotę odszkodowania w wysokości 22.156,43 zł i uznając, że cofnięcie pozwu wraz ze zrzeczeniem się roszczenia przez powoda co do pozostałej kwoty nie jest sprzeczne z prawem ani zasadami współżycia społecznego, nie zmierza również do obejścia prawa (art. 203 § 4 k.p.c.), na podstawie art. 355 k.p.c. i art. 203 § 1 k.p.c., umorzył postępowanie w sprawie w pozostałym zakresie, orzekając jak w pkt 2 sentencji wyroku.

Mając na uwadze wynik postępowania, zgodnie z którym powód wygrał sprawę w 46% na podstawie art. 100 k.p.c. należało orzec o kosztach procesu przyjmując zasadę ich stosunkowego rozdzielenia. Do poniesionych przez powoda kosztów sądowych należały opłata sądowa od pozwu w kwocie 2.379 zł, koszty zastępstwa procesowego w kwocie 3.600 zł, koszty opłaty skarbowej od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł oraz zaliczka na wynagrodzenie biegłego w kwocie 800 zł, łącznie 6.796 zł. Pozwany poniósł koszty zastępstwa procesowego w wysokości 3.600 zł, koszty opłaty skarbowej od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł oraz zaliczki na wynagrodzenie biegłego w kwocie 510,25 zł, łącznie 4.110,29 zł. Łącznie poniesione przez strony koszty procesu wyniosły zatem 10.906,29 zł. Wobec okoliczności, iż pozwany przegrał postępowanie w 46%, winien zwrócić powodowi w takim zakresie poniesione koszty procesu.

Mając powyższe na uwadze, Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 906,60 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Z uwagi na to, iż pozwany uiszczył zaliczkę na poczet wynagrodzenia biegłego, która nie została w całości wykorzystana, Sąd nakazał zwrócić ze środków Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego dla Łodzi-Widzewa w Łodzi na rzecz pozwanego kwotę 89,71 zł tytułem niewykorzystanej zaliczki na poczet wynagrodzenia biegłego.

O nieuiszczonych kosztach procesu poniesionych tymczasowo przez Skarb Państwa Sąd orzekł na podstawie art. 113 ust. 1 u.k.s.c. w zw. z art. 100 k.p.c. i rozkładając obowiązek ich zwrotu między stronami stosunkowo do wyniku procesu. W toku postępowania Sąd wyłożył koszty wynagrodzenia biegłego w łącznej kwocie 858 zł. W związku z faktem, iż pozwany przegrał postępowanie w 46%, Sąd nakazał pobrać od niego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 394,68 zł (858 zł x 46%), zaś od powoda kwotę 463,32 zł (463,32 zł x 56%).

Z uwagi na powyższe orzeczono jak w wyroku.